

Рецензия

**на дисертационен труд за присъждане на научната и образователна степен „доктор”
в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление**

2.1. Филология – Български език (Стилистика)

с докторант на редовна докторантура Катерина Емилова Войнова

СУ „Св. Климент Охридски“

Факултет по славянски филологии

Катедра „Български език”

Тема: „Жанрови и стилистични особености на онлайн медиите”

Научен ръководител: доц. д-р Антония Замбова

1. Данни за дисертантката

Катерина Войнова е магистър по балканистика, завършила е през 2015 г. СУ „Св. Климент Охридски“. Катерина Войнова има множество участия в семинари и конференции, свързани с научноизследователската ѝ дейност.

2. Данни за докторантурата

Катерина Войнова е зачислена за редовен докторант със заповед на Ректора РД 20-1035 от 08.07. 2016 в Катедрата по български език към Факултета по славянски филологии на СУ „Св.Климент Охридски” с научен ръководител доц. д-р Антония Замбова. Дисертацията е обсъдена на 04.06.2019 г. на Катедрен съвет и дисертантката е отчислена със заповед № РД-20-1030/14.06.2019 г.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Трудът отговаря на изискванията за докторска дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и е представен в общ обем от 226 страници – увод, четири глави, научни приноси, публикации по темата на дисертационния труд, библиография, както и приложение от корпус с използваните журналистически текстове.

Темата на дисертационното проучване безспорно е актуална и разглежда важни и непроучени особености, свързани със стила и жанра на онлайн медиите.

В увода на дисертацията Катерина Войнова посочва актуалността на темата и отчита необходимостта от подобно изследване поради липсата на достатъчно разработки по

посока на проблематиката. Авторката посочва изчерпателно и точно обекта, предмета, методите на изследване, основната цел, задачите и основната хипотеза.

Целта на настоящото изследване е да се проследи развитието на средствата за масова комуникация, като се постави акцент върху новите медии, а именно онлайн медиите. По този начин ще могат да се очертаят техните основни жанрови и стилистични особености. Целта и задачите са ясно формулирани и впоследствие – прецизно и последователно изпълнени.

В първа глава (*Основни характеристики на онлайн медиите*) авторката представя кратък преглед на развитието на печатните и визуалните медии, обща характеристика на този тип медии, като изброява и откроява най-важните им особености (актуализиране на информацията, хипертекстуалност, интерактивност, мултимедийност, споделяне на информацията, анонимност, безплатен достъп до съдържание. Прегледът завършва с обобщение на основните характеристики на онлайн медиите и на направените наблюдения.

Във втора глава (*Жанрови особености на онлайн медиите*) са представени класически постановки, свързани с процесите на комуникация, като акцентът е поставен върху концепциите на Бюлер и Якобсон. Умело и убедително оглед на избрани научни концепции е разгледано развитието на понятието жанр, а в съпоставителен план са анализирани жанровете в медиите. По-специален коментар заслужава твърдението за приемствеността на жанровите форми – от печатните медии към радио и телевизионните формати до онлайн медиите. Тази част от дисертационното изследване описателно представя концепциите за жанра и стила, а докторантката е избрала проучвания, които представят основни характеристики на разглежданото понятие. Голяма част от анализа е посветен на новината в онлайн медиите и това изглежда закономерно за такъв тип текст. Проучването се позовава на класически – по-стари и по-актуални източници. Примерите, които К. Войнова е събрала, убедително подкрепят научната рамка, в която са класифицирани заглавията. В рамките на тази глава са представени композиционните особености на онлайн медиите. Текстът представя накратко реквизитите, свързани със структурата им: начална страница (5.1, слоган 5.2, рубрики 5.3), търсене, коментари, споделяне на информацията читателски материали, архив, снимков

поток, етикети, инфографики, обобщение на новините от деня. Направено е и обобщение, в което са изведени основните изводи на докторантката.

В трета глава (*Стилистични особености на онлайн медиите*) са представени важни за изследването стилистични особености на онлайн медиите. В тази основна за дисертацията част К. Войнова се придържа до концепцията на научната си ръководителка за манипулативните и аргументативните стратегии, а темите, около които се изграждат наблюденията, са подбрани с оглед на важността и вниманието, отделено в новинарския поток – темите за Истанбулската конвенция и за парламентарните избори през 2017г. Посочени са редица важни белези като **поставяне на твърдо общо заглавие, тенденциозно поставяне на името на популярна личност, многоточие в края на заглавието, представяне на мнението като факт, дискредитирането на обществени личности и институции, хиперболизацията, легитимацията и делегитимацията на обществените личности**. Обобщението, че различните онлайн медии използват всички тези различни стратегии, показва пряка връзка с привличането на повече читатели и задържане на вниманието върху актуални теми и проблеми. Примерите, които докторантката е приложила и анализирала, са убедителни. Сполучлив с оглед на избора на подтемата – аргументация и манипулация, е материалът за изборите и темата за Истанбулската конвенция. Особено темата за конвенцията, която още предизвиква вълнения сред обществото. В тези две теми докторантката сполучливо е приложила концепцията си. От подточка трета в тази глава следват и много важни наблюдения върху лексикалните и фразеологичните особености на онлайн медиите, подробно и убедително са коментирани примери с филмова метафорика; фразеологизмите в онлайн медиите. В четвърта подточка са обобщени граматическите особености на текстовете в онлайн медиите. Наблюденията са фокусирани около видовата конкуренция.

В четвърта глава (*Манипулация и дезинформация в онлайн медиите – фалшивите новини*) са представени актуални проблеми, свързани с фалшивите новини. Катерина Войнова разглежда манипулативните стратегии, пътищата, по които се разпространяват и пътищата за справяне с тези фалшиви новини. Познавайки се на различни научни текстове и обобщавайки практиката в няколко сайта, докторантката е

извела някои от основните белези на манипулацията и на фалшивите новини: **представянето само на една гледна точка, поставяне на заглавие, което няма връзка с текста на статията и др.**

Глава трета и глава четвърта са най-интересни и приносят за дисертацията, тъй като са анализирани и синтезирани важни и актуални проблеми на съвременните медии.

В заключението авторката представя постигнатите резултати и акцентира върху направени и в предходните глави обобщения. Очевидно е, че Катерина Войнова успява да обоснове предложената в увода хипотеза.

Библиографията съдържа над 200 библиографски единици на български и английски език и показва високата степен на осведоменост на авторката по проблема за различните аспекти на темата.

Особен интерес представя приложението, което съдържа целия корпус от ексцерпиран материал, и показва практическите основи, на които стъпват анализите и теоретичните изводи на авторката.

Авторефератът е изготвен според изискванията и в обем от 58 страници представя основните компоненти на разработката и напълно съответства на съдържанието на дисертационния труд.

4. Научни приноси, публикации и участия в научни форуми

Коректно са формулирани и 7-те теоретико-приложни научни приноса на докторантката. Авторката има 11 публикации по темата, което показва желанието на дисертантката да апробира своите наблюдения, като ги поднесе пред специализирана публика. Част от публикациите са всъщност доклади от участия в научни конференции, на които Катерина Войнова е представила своите виждания по темата, по която работи.

5. Заключение

Дисертационният труд на Катерина Войнова отговаря напълно на изискванията и разпоредбите на Закона за развитието на академическия състав в Република България и на Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“.

В заключение смятам, че дисертантката се е справила успешно с целите и задачите, които си е поставила. Изследването прави впечатление със структурираността и

самостоятелността на направените наблюдения и обобщения. Затова давам своята положителна оценка за труда ѝ и препоръчвам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор” на Катерина Войнова в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, научно направление 2.1. Филология – Български език (Стилистика).

19.08.2019 г.

Автор на рецензията:

(проф. д-р Гергана Дачева)